

Titel: De sortes Atlanterhav

Tema: Slaveri

Fag: Historie A og B niveau

Målgruppe: Ungdomsuddannelserne

Tv-udsendelse: DR K, 17.04.2017, 54 min

Vejledning lægger op til at arbejde med slaveriet i forbindelse med trekantshandlen og ikke mindst dens betydning for den afroamerikanske selvforståelse i USA i dag. Programmets styrke er netop dets fokus på de slavegjortes fortælling, og derfor lægger vejledningen op til at arbejde videre med den erindringskamp, som pågår i USA om slavefortiden.

Faglig relevans

Udsendelsen og denne vejledning kan bl.a. bruges i arbejdet med følgende kernestof i historie:

- Forskellige styreformer og samfundsorganiseringer
- Demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv
- Kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie
- Historiebrug og -formidling

Ideer til undervisningen

Programmet kan bruges til at arbejde med slaveriet i perioden fra 1500 til 1800- tallet. Det inddrager flere forskellige aspekter af slaveriet og slavehandlen, såsom:

- Udviklingen af slavesystemet og racetanken
- Slavetransporten fra Afrika til Amerika
- Behandlingen af slavegjorte i kolonierne
- Slaveriet i USA
- Udviklingen af afroamerikansk kultur

Før udsendelsen

Udsendelsen egner sig rigtig fint som en introduktion til slavehandlen og slaveriet i forbindelse med den europæiske kolonisering

Under udsendelsen

Giv eleverne en række med spørgsmål, som de skal være opmærksomme på undervejs:

- 1) Hvilken historie ønsker programmet at fortælle om afroamerikanerne?

[Svar: En historie om afroamerikanernes og deres betydning og rolle i USA. Om drømme og håb selv i mørke perioder]

- 2) Beskriv udviklingen af slaveriet i Virginia og Anthony Johnsons historie? [5.05-8.14]

[Svar: Udviklingen af tobaksindustrien var en stor økonomisk succes, men var meget arbejdskrævende. Det var med til at ændre både behovet og selve slavesystemet fra et mere uformelt system til et racepræget system. Det betød, at slaveriet blev koblet til den "afrikanske race" i de britiske kolonier.

Anthony Johnsons personlige historie er på mange måde usædvanlig. Han havde et succesfuldt liv, hvor han gik fra selvgjort afroamerikaner til plantageejer. Omvendt viser hans død også, hvordan slaveriet begyndte at blive til et racespørgsmål i USA. Ved hans død betegnede en domstol Johnson som "neger" og afgjorde dermed, at han ikke var at betragte som del af samfundet. Staten beslaglagde derpå hans ejendom.]

- 3) Hvorfor opstår slaveriet i de britiske kolonier i USA? [8.15-9.50]

[Svar: Slaveriet var grundlaget for at skabe rigdom. Det var led i den europæiske kolonisering, som gav store afkast. Briternes brug af slavesystemet var dermed i tråd med den europæiske koloniseringsstrategi.]

- 4) Hvordan udvikler slavehandlen sig, og hvilken rolle spiller europæerne i udviklingen? [9.50-15.45]

[Svar: Slaveriet var udbredt i Afrika før den europæiske kolonisering og trekantshandlen, hvor lokale høvdinge solgte krigsfanger som slaver. I takt med den europæiske kolonisering etableres en større slavehandel, hvor de afrikanske slavehandlere sælger til europæerne for våben, spiritus og klæder.

De afrikanske slavehandlere var præget af stamme- og etniske forhold, mens europæerne gør slavehandlen til et spørgsmål om race og hudfarve. Europæerne mente ikke, at man kunne slavegøre andre europæere, fordi man har en fælles kristen identitet. Derfor bliver hudfarve og race en markør for, hvem der kan slavegøres i det slavesystem. Racekoblingen betyder en dehumanisering af afrikanerne og en opfattelse af, at slaveri er noget, man kan fødes til.]

- 5) Beskriv med udgangspunkt i historien om Priscilla slavetransporten fra Afrika til Amerika? [15.45-22.04]

[Svar: De slavegjorte blev solgt af lokale høvdinge til europæerne, som behandler dem som kvæg eller andet gods.

Transporten:

Slavetransporten beskrives som rædselsfuld med overgreb, vold og død.

Priscilla var 10 uger på skibet. Som 10-årig, forældreløs pige har hun også været i fare for overgreb. På overfarten døde 13 slavegjorte.

Ankomst:

Ved ankomsten skulle slaverne gøres salgsklare og sælges på slavemarkedet.

- 6) Beskriv livet som slavegjort med udgangspunkt i Priscillas liv. Overvej, hvorvidt Priscillas historie er repræsentativ [22.05-33.04]

[Svar: Priscilla bliver købt af Elias Ball i juli 1756. Ball havde en risplantage, hvor der var ca. 25 andre slavegjorte. Han havde en forkærlighed for at købe børneslaver, fordi det var en bedre investering. Arbejdet i markerne var hårdt, og 1/3 af de slavegjorte i South Carolina døde inden for det første år og ca. 2/3 af børnene døde, før de var fyldt 16 år.

Priscillas historie kan betegnes som unik og ikke som repræsentativ, særligt pga. familien Balls-arkiverne, der gør det muligt at følge Priscillas historie. Det er unikt for afroamerikanere, som ofte ikke kan trække deres historie tilbage til deres afrikanske ophav. Slavesystemet forsøgte bevidst at slette slavegjortes identitet ved blot at give dem fornavne og dermed afskære dem for et slægtskab.]

- 7) Hvilken rolle spiller Fort Mose og drømmen om frihed for de slavegjorte? [33.05-41.00]

[Svar: St. Augustine Florida blev et symbol og tilflugtssted for bortløbende slaver. I spaniernes kamp mod briterne gav man frihed til alle, som ville tjene i den spanske hær. Da mange flygtede, opstod Fort Mose, som blev den første afroamerikanske koloni i det, som senere skulle blive USA. Tanken om frihed i Fort Mose fik slavegjorte til at anstifte et større oprør i 1739. Med skydevåben og trommer forsøgte en gruppe på 20 personer at skabe en hær, som kunne kæmpe sig vej til Fort Mose. Selvom det lykkedes at samle ca. 100 personer, blev oprørerne nedkæmpet af lokale militser. Lederne blev straffet med døden, og der blev indført strenge slavelove i South Carolina, der skulle forhindre nye oprør og flugt.

- 8) Hvilken rolle spiller den amerikanske revolution for slaveriet? Inddrag historien om Harry Washington og overvej, om den er repræsentativ? [41.00-46.57]

[Svar: Den amerikanske revolution antænder håbet og drømmene om frihed for de slavegjorte. De amerikanske kolonier ønskede uafhængighed fra briterne, men ikke et opgør med slaveriet. Det symboliseres i personen George Washington, som står som et symbol på den amerikanske frihed mens han samtidig var plantage- og slaveejer. USA blev grundlagt som en slavenation, og slaveriet var lovligt i alle 13 kolonier, da uafhængighedserklæringen blev underskrevet. Den amerikanske nation var fra således fra starten en slavenation, hvorfor mere end 20.000 slavegjorte valgte at gå i kamp for briterne i Uafhængighed krigen. I den forstand er Harry Washingtons historie repræsentativ, da han netop tilsluttede sig briterne i afhængighedskrigen i håbet om at opnå frihed. En stor andel af disse slavegjorte døde i krigen, og her er Harry Washingtons historie mindre typisk. Han er en af de få slavegjorte, der overlevede og blev flyttet til Canada af briterne uden at opnå politiske rettigheder. Han valgte derfor at flytte til Sierra Leone, da briterne hér lavede en koloni for tidligere slavegjorte.]

- 9) Hvad sker der på Saint-Domingue i 1791, og hvilken betydning har det for afroamerikansk selvforståelse? [46.57-51.31]

[Svar: De slavegjorte lavet oprør og lykkedes med at nedkæmpe de europæiske koloniherrer. Programmet sidestiller oprøret med den amerikanske uafhængighedskrig og fremhæver netop, at det lykkedes at grundlægge en ny nation: Haiti – den første sorte republik.

I samtiden skabte det håb for slavegjorte, mens det i dag stadigvæk ses som et symbol på, at afroamerikansk kultur og historie er knyttet til en transnational historie med rødder i Atlanterhavet.]

Efter udsendelsen

Eleverne læser kort deres svar igennem og skriv lidt stikord. Herefter samler eleverne op på spørgsmålene i grupper. Derpå kan de overveje:

- Hvorfor vælger programmet at inddrage personlige beretninger?
- Hvilken effekt har inddragelsen af personlige beretninger og programmets fokus på de slavegjorte for den historiske formidling?
- Hvordan fremstiller programmet slaveriet og dets konsekvenser?
- Hvilken rolle spiller slaveriet for afroamerikanernes selvforståelse? Herunder hvorfor skaberne af serien har ønsket at fortælle afroamerikanernes historie fra slaveriet til nutidens aktuelle problemer med uligheden og splittelse.

Videre arbejde

Ønsker man at arbejde videre med slaveriets betydning for afroamerikanernes selvforståelse, er det oplagt at inddrage flere af programseriens afsnit.

I afsnit 2 "Slaveriets tidsalder" kan eleverne arbejde med udbygningen af slavesystemet i sydstatene og diskutere den amerikanske revolutions forståelse af friheds- og lighedsidealene.

Ønsker man at arbejde videre med segregation og den institutionaliserede racisme, der opbygges i sydstatene efter borgerkrigen, kan man arbejde med slutningen af afsnit 3

”Ilden” og afsnit 4. ” De nye muligheds tid”. Begge har kapitelsæt.

Supplerende materialer

Følgende er forslag til supplerende materialer fra CFU:

Slaveriets tidsalder (1800-1860) <https://kp.mitcfu.dk/TV0000106321>

I ilden (1861-1896) <https://kp.mitcfu.dk/TV0000106385>

De nye muligheds tid (1892-1940) <https://kp.mitcfu.dk/TV0000106549>

En mere helstøbt forening (1968-2013) <https://kp.mitcfu.dk/TV0000106714>